

* Када је објављена биографија о бану Милосављевићу?

Идеја и моја велика жеља била је да се књига појави за Митровдан, 8. новембра, 2004. године, јер је баш тога дана велики јубилеј — 75 година од како је Светислав Тиса Милосављевић закорачио у Бању Луку и преузео дужност старјешине новоформиране Врбаске бановине. На моје велико задовољство, књига је управо тада и промовисана и то у Банском двору, најљепшој и

БИО ЈЕДНОМ ЈЕДАН БАН

Мада нам се чини да живимо у јако тешким временима, онда је било далеко теже. Народ је био веома непросвјештен (неписмених је у бановини било 80-90%), живјело се веома скромно, оскудно и учмало. Хигијенски, здравствени, културни и сви други видови живота били су до стварања бановине на очајном нивоу. Али, са доласком Милосављевића почиње преображај.

тим радовима многи аутори дотицали су се Милосављевића, али је животопис тога војника, министра, бана, просвјетитеља и неимара и даље остајао некако у другом плану, далек и недоречен. Био је то отворен простор који се историчару просто нудио. На моју срећу и задовољство, скупио сам храбрости и прихватио се посла.

најзнаменитијој задужбини бана Милосављевића, тачније у Вијећници, гдје је он својевремено председавао сједницама Банског вијећа.

* Шта је Вас, као професора Гимназије, подстакло да се позабавите овом темом?

Можда ће звучати патетично, али моје интересовање за бана Милосављевића проистекло је управо из чињенице да сам професор у бањолучкој Гимназији. Наиме, првобитна жеља ми је била да обрадим неку тему која би повезивала Гимназију, град а — по могућности — и, како се то каже, „ширу заједницу”. Убрзо сам схватио да се та тема зове — др Васо Глушац, некадашњи професор и директор наше школе, те познати историчар чији радови о средњовјековној „цркви босанској” и данас изазивају контроверзе и жучне полемике, чак и на Интернету. Осим тога, Глушац управо за бана Милосављевића био шеф Провјетног одјељења Банске управе Врбаске бановине, а од 1932. године сенатор у Београду, тако да је, заиста, ријеч о једној личности „од калибра” којој се нисмо одужили одговарајућом биографијом. Истражујући то питање стално сам се

сретао са Милосављевићем, а некако спонтано искристалисала се и прича о Друштву „Змијање”, које је својевремено у Бањој Луци подизало споменик Петру Кочићу. То друштво основао је 1929. године поменути Глушац, тада директор Гимназије, иначе Кочићев друг са студија у Бечу, касније сарадник и кум. Тако је 2003. године настала моја књижица „Петрашин од бронзе”, а она ме, у ствари, дефинитивно усмјерила ка Светиславу Милосављевићу, па сам се на промоцији „Петрашина” јавно обавезао да ћу до Митровдана сљедеће године завршити животопис бана у чијем смо Свечаном салону тада сједили.

* Зашто је било потребно толико година да се нешто више каже о човјеку који је заслужан за „златно доба” нашег града?

То питање је још увијек отворено. О Милосављевићу у биографском смислу заиста деценијама ништа ново није саопштавано. Уистину, јесу репродуковане или цитиране његове службене биографије из ондашњих *Врбаских новина* и неколико других публикација. Са друге стране, писало се о Бањој Луци, о Позоришту, Музеју, о архитектури онога времена... У

репен простор који се историчару просто нудио. На моју срећу и задовољство, скупио сам храбрости и прихватио се посла.

* Реците нам нешто више о композицији рада. Како сте успјели пронаћи мјеру између хронолошког и тематског, између бана и Светислава Тисе Милосављевића?

Питање мјере је код историчара посебан изазов и испит, сваки пут изнова. Милосављевић је у том смислу посебно захтјеван, јер је његов живот занимљив, некако вишеслојан и значајан не само у доба „мисије” у Бањој Луци и Крајини, већ и раније, па и након бановања. Све вријеме сам, ипак, имао у виду да казујем првенствено о човјеку који је Бањој Луци, граду древних банава, „обистинио име”, али нисам „бјежао” ни од њега као нишког гимназијалца, војника, министра, писца, па ни од Милосављевићевог приватног и породичног живота, свакако, гледајући да не пређем границу пристojности и интима.

Уравнотежити све то није било нимало лака задаћа, али сам се досјетио једног рјешења, све чешићег у страну па и нашој историографији, а то су антрфилеи — заокружене приче, које сам смјестио на маргину